

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

Også sendt pr. e-post: postmottak@fin.dep.no

Deres ref.:
12/5110 mw/egr

Dok. nr.: 157993

Saksbehandler: Trude Molvik
tm@advokatforeningen.no
T +47 22 03 50 46

03.06.2013

Høring - Beregningsgrunnlag for kapitalkrav

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 22.3.2013 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettsikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sonderer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for bank, finansiering og valuta. Lovutvalget består av Knut Størmer Endre (leder), Knut Bjerve, Rudi Mikal Christensen, Henrik Garmann, Kaare P. Sverdrup og Siri Wennevik

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

2. Sakens bakgrunn

Finansdepartementet har sendt på høring forslag til endring av beregningsgrunnlaget for kapitalkrav.

Endringsforslaget har sin bakgrunn i det oppdrag som Finansdepartementet ga Finanstilsynet

14. desember 2012 om å se på tiltak for å skjerpe risikovektene for boliglån i bankenes interne beregningsmetoder for risikostyring og kapitalallokering (IRB metoden). Finanstilsynet avga sin utredning til departementet 4. mars 2013.

Med utgangspunkt i Finanstilsynets vurderinger har departementet utarbeidet utkast til fire nye regelsett som mulige alternativer til videreføring av det såkalte "Basel I-gulvet".

Et viktig hensyn for departementet er å sikre at et mulig nytt system for å beregne kapitalkravet ikke svekker beregningsgrunnlaget sammenliknet med det som følger av dagens regler med Basel I-gulvet.

Departementet ber om Advokatforeningens synspunkter på utkastet til fire alternative regelsett som er inntatt i høringsnotatet..

3. Generelle kommentarer

Advokatforeningen støtter Finansdepartementets forslag om å styrke kapitalkravet (beregningsgrunnlaget), Det er viktig at beregningsgrunnlaget reflekterer den risiko som banken tar. Undersøkelser som departementet omtaler i notatet har vist at IRB modeller kan gi til dels vesentlig lavere risikovekter og beregningsgrunnlag enn bruk av standardmetoden på sammenlignbare boliglån, dvs. påvirker nevneren i kapitalkravberegningsbrøken. I tillegg vurderes risikoen i sammenlignbare porteføljer av boliglån ofte ulikt av de banker som bruker IRB modeller. Banker med tilnærmet lik risikofaktisk risiko kan dermed fremstå med ulik kapitaldekning i prosent avhengig av hvilket beregningsgrunnlag som beregnes. Dette kan gjøre det krevende å sammenlikne bankers soliditet på nasjonalt og internasjonalt nivå. I tillegg kan avviket i bankenes IRB modeller påvirke den enkelte banks finansieringskostnader.

IRB modellene bygger videre på historiske data knyttet til tap i utlånsporteføljen. Dette gir begrensninger i modellen, for eksempel ved skift i økonomiske utsikter som påvirker vurderingen av boligmarkedet. Usikkerheten rundt IRB modeller og beregning av risikovekter kan derfor, slik departementet anfører, tilsi at modeller basert på historiske data kombineres med minstekrav til risikovektene og/eller beregningsgrunnlaget.

Advokatforeningen har ikke konkrete forslag til valg av alternativ. De finansinstitusjoner som regelverket skal gjøres gjeldende for vil være nærmere til å vurdere de ulike alternativene. Advokatforeningen vil imidlertid peke på noen hovedproblemstillinger/forhold som bør vurderes i forhold til det alternativ som Finansdepartementet velger som sitt endelige forslag.

Alternativet må ligge innenfor rammen av EU's tredje revisjon av kapitalkravsdirektivene. EU's revisjon vil gi et nytt direktiv (CRD IV) som bl.a. omhandler kapitalkrav for kredittinstitusjoner og en forordning (CRR) med krav til kredittinstitusjonenes soliditet og likviditetsstyring.

I høringsnotatet viser departementet under avsnitt 4 "Eøs-rettslig handlingsrom" til CRRs fortale punkt 9, artikkel 160, 443 a) og CRD IV artikkel 98 som bakgrunn/hjemmel for forslagene. Advokatforeningen vil peke på at det kan være usikkerhet knyttet til hvor langt de

hjemler som departementet viser til rekker. Det er derfor viktig at departementet forankrer sin forståelse med regulatoriske myndigheter i andre EØS land slik at det etableres en felles forståelse av reglene.

Et annet punkt er hvilke risikoer som nye risikovekter for boliglån skal avspeile. Risiko knyttet til boliglån og utviklingen boligmarkedet kan som departementet peker på også påvirke risiko knyttet til foretakslån, bl.a. som resultat av redusert etterspørsel fra husholdningene. Dette er samtidig følger som naturlig inngår i en systemrisiko som det kan være naturlig å adressere gjennom motsykliske bufferkrav. I CRD IV og CRR er det åpnet for at man på nasjonalt nivå kan innføre systemrisikotillegg dersom forholdene i økonomien tilsier det, jf. også departementets forslag i Prop 96 L (2012-2013) om nye kapitalkrav m.v. Slik regelverket er utformet synes det riktig å avgrense boliglån risiko mot systemrisiko slik at ikke samme risiko teller to ganger ved fastsettelse av kapitalkravene.

Den løsning som velges bør også være konkurransenøytral i den forstand at den ikke endrer konkurranseforholdene til skade for norske finansinstitusjoner. Dette kan tilsi at det alternativ som departementet velger er tilpasset forslag som fremmes i andre EØS land, ikke minst i Sverige. Den svenske Finansinspektionen har lagt frem et forslag om å innføre et "risikovektgulf" på 15 % for porteføljen av svenske boliglån. Virkningene av det alternativet som departementet bestemmer seg for bør vurderes opp mot det svenske forslaget. Det kan også være en problemstilling ved valg av alternativ at de tiltak som er hjemlet i CRD IV artikkel 98 ikke vil gjelde for utenlandske finansinstitusjoner. Det samme gjelder for tiltak etter CRR artikkel 443 a). Her må hjemstaten slutte seg til tiltaket.

Fastsettelse av risikovekter bør fremme god risikostyring i banker med IRB-modeller. Forslaget bør således gi bankene incentiv til å velge kunder med lav misligholdssannsynlighet (PD) og/eller lav tapsgrad (LGD). Dette kan tale mot å fastsette faste minimumsvekter på for eksempel 25 % og 35 % som departementet er inne på i sine forslag.

Advokatforeningen har ellers ingen merknader til utformingen av de alternativer som inngår i høringsnotatet.

Vennlig hilsen

Erik Keiserud
leder

Merete Smith
generalsekretær

